

Můžeme si vykat?

Luisa
Binder

AL
press

edice
KIO KAN

edice
KIO/KAN

Copyright © 2017 KNAUR VERLAG
An imprint of Verlagsgruppe Droemer
Knaur GmbH & Co. KG, München
Translation © Marta Kališová, 2017
Copyright © ALPRESS, s. r. o.

Všechna práva vyhrazena.
Žádnou část knihy není dovoleno užít
nebo jakýmkoli způsobem reprodukovat bez písemného
souhlasu držitele práv, s výjimkou krátkých citací
nebo odkazů, které tvoří součást kritického hodnocení.

Z německého originálu
DARF ICH DIR DAS SIE ANBIETEN?
by Luisa Binder
přeložila Marta Kališová
Redakční úprava Drahomíra Smutná
Grafická úprava obálky Tomáš Řízek
Vydalo nakladatelství Alpress, s. r. o., Frýdek-Místek,
v edici Klokan, 2018
shop@alpress.cz
Vydání první

ISBN 978-80-7543-725-9

Pro Gudrun

Na cestování je nejkrásnější návrat domů.

švédské přísloví

Kapitola 1

„Dobrou chuť.“
Ellen posunula malý talířek s nakrájenými rajčaty, okurkou a plátky salátu trochu blíž k Odysseovi. Želva pomalu zvedla hlavu, vysunula krk kousek ze svého krunýře a očichala zeleninu. Pak se odvrátila – s odporem, jak se Ellen zdálo.

„Haló! Hraje tu hudba!“

Pak vzala do ruky plátek okurky, bylo to Odysseovo oblíbené jídlo, a podržela mu ho před nosem. Znovu odvrátil hlavu. Ellen zvedla plátek do výšky a prohlížela si ho ze všech stran. Je na něm snad něco špatného?

„Tak, milostpane. Už žádné okolky,“ hubovala, popadla želvu, která se právě chystala popolézt dál od talíře po laminátovém stole, zvedla ji a otočila o sto osmdesát stupňů, takže byla znovu u svého talíře. „Žer!“

Ale to se Ellen přepočítala. Místo aby se želva zakousla do nabízené okurky, stáhla pomalu nohy i krk včetně hlavy do svého krunýře.

„Tak nic, ty potvoro nevděčná.“ Ellen si strčila plátek do pusy. Zatímco kousala křupavou okurku, rostlo v ní zklamání. Ten pocit už znala. Hansovi želva žrala z ruky. Ačkoliv ji skoro nikdy sám nekrmil a rád přenechával tento úkol, tak jako mnoho jiných, své ženě, která to „prostě uměla líp“.

Ellen neměla to hloupé zvíře zrovna v lásce. Přála si mít psa, před lety, když Marion vyrostla, Hans chtěl akvárium. Nakonec se želva stala kompromisem, na který musela Ellen přistoupit. A teď to má. Zvířata to vycítí, když je někdo nemá rád. Proto ji Odysseus při každé příležitosti kousne do prstu. Přitom by neměl kousat do ruky, která ho krmí.

Ostatně stejně jako Hans. Místo aby ženu, jako je Ellen, která mu po celý život kryla záda, nosil na rukou, dělal, co jí na očích vidí, a zacházel s ní jako s orientální princeznou, pořád ji – v přeneseném slova smyslu – kouše do prstů. I teď se choval, jako by byl na světě jen on. A přitom je to Ellen, která tu trčí sama. A může za to Hans, jako i za mnoho jiných věcí.

Pravda, Nordkapp byl Ellenin nápad. Ale představovala si to trochu jinak. Zpočátku to byl jen sen, ale posléze pevný záměr. Nejsevernější cíp Evropy, Skandinávie, volnost až k horizontu a ještě dál. Pak začalo jít o princip, o to, aby se Hans, který chtěl jezdit pořád jen do Itálie, také jednou podvolil přání své ženy a nechal se přemluvit. Popravdě v to ale vůbec nedoufala. Až letos – jaký to zázrak! Jenže...

Co vlastně na Nordkappu čekala? Sama nevěděla. Kamení, návrší, oblohu a pod ní moře, vše měkce vykreslené jako na fototapetě.

V jejích snech, které dlouhá léta chovala a opatrovala, starala se o ně jako o mateřidoušku na hrobě své tchyně, však ta krajina nebyla tak fádni. Nordkapp byl ve skutečnosti mnohem méně malebný a zdaleka ne tak krásný, jak si ho celá ta léta představovala. I ta obrázková publikace, kterou jim kdysi darovala k Vánocům jejich jediná dcera Marion, musela být kolorovaná. Jinak by Ellen jistě nedostala ten nápad, navštívit zrovna tenhle bezbarvý kus země. Nebyla přece bláhová ani barvoslepá.

Bylo jí skoro trapně, když včera dorazili po příšerně dlouhé cestě sem nahoru. Z Hansova výmluvného pohledu

vyčetla něco mezi „To kvůli tomuhle jsi mě celé roky otravovala?“ a „Aha“.

Sama se snažila nedat na sobě příliš znát zklamání. Stejně ji pronásledovaly docela jiné pochmurné myšlenky. Vzpomínky na víc než třicet let s Hansem a na nepočítaně letních dovolených stále v tomtéž hrozném italském kempu. Myšlenky na přenosový vůz dolnosaské lokální televize, který jel od Dánska v závěsu za nimi. A myšlenky na doznání jejího manžela. O jedno nalítnutí víc nebo míň, to už člověka nezabije.

S povzdechem vrátila Ellen želvu i talířek se zeleninou do krabice od banánů. Až se Odysseus uklidní, snad bude i žrát. A jestli ne..., tak jí je to srdečně fuk. Od nynějška bude jen ona sama hrát hlavní roli ve svém vlastním filmu – a nikdo jiný. A už vůbec ne tahle pitomá želva.

Ellen vstala, odnesla krabici se želvou do koupelničky v přívesu, která byla tak malá, že pokaždé, když šla na toaletu, si narazila kolena. Položila ji vedle chemického záchodu a v návalu pošetilosti vyplázla na Odyssea, stále ještě zalezlého ve svém krunýři, jazyk. Zavřela za sebou dveře a otočila se k sedačce, kde ale Hans tentokrát neseděl a nedíval se na ni s očekáváním, že mu nese něco k jídlu.

Hned se jí zvedla nálada o několik stupňů a držela se jí, i když se dívala oknem ven na bezútěšné okolí. Zažloutlá, spálená tráva lemovala vyasfaltovanou plochu velkou jako tři fotbalová hřiště. Kolem několik fádnic návrší a za nimi moře. To jediné odpovídalo obrazu, který si Ellen vysnila. Avšak i moře tu vypadalo jen jako tenká světle modrá čára na obzoru, namalovaná vodovkami na zvlněný list papíru.

Jak si jen pro všechno na světě mohla myslet, že tady na severu, kde devět měsíců v roce leží sníh a je tma, to bude v létě vypadat všechno jinak? Zelenější, živější, ne tak mrtví. Ellen si vzpomněla na podobné nepříjemné překvapení, které jí nachystaly Benátky, když tam poprvé při-

jela. To ještě Hanse neznala. Bylo léto a popeláři stávkovali. Město na lagunách se topilo v odpadcích a zápachu. O tom se nepsalo v žádném z bedekrů, které se Ellen naučila zpa-měti, aby mohla dělat průvodkyni.

Tady to včera po příjezdu vonělo mnohem příjemněji než tenkrát v Benátkách. Vlastně tu nebylo cítit nic. Jedna z výhod Skandinávie oproti jižním zemím, pomyslela si Ellen.

Za oknem se něco pohnulo. Aha, ten tlouštík z Eriba Pucku. Ellen nešlo do hlavy, jak se muž těchto rozměrů může vejít do takhle malého karavanu. Snad proto pořád pobíhal venku, jako někdo, koho škrtí kalhoty v pase. Ellen tlouštíka už nejednou viděla, jak se ometal kolem jejich karavanu. Na to už si ale zvykla. Přesně to byl Hansův záměr: budit co nejvíc pozornosti. V tom se navzájem lišili, Ellen dávala přednost tomu, nebýt nápadná, v negativním ani v pozitivním smyslu. Ve Švédsku se tomu říkalo *lagom*, jak si přečetla, když se připravovala na tuto cestu. *Lagom*, to byl zdravý průměr, ne moc, ne málo, prostě akorát.

Ale o tom, co je akorát, neměl její manžel ani ponětí. U Hanse bylo všechno velké, hlasité a nápadné. A tak je logické, že i jeho odchod nebyl skrytý a tichý, ale za zvuku tamtamů. Modrý majáček, helikoptéra, čumilové. A televizní štáb už tu beztak byl. Jen Hansovi a jeho opičímu divadylku může děkovat za to, že teď trčí tady na Nordkappu. Sama. A čeká, zatímco něco v jejím nitru začíná netrpělivě bubnovat prsty.

Kdyby tak uměla auto s přívěsem sama řídit! To by tu nezůstala ani minutu. Ale jsou věci, které se nedají změnit obratem ruky. A Ellenin strach z řízení auta byl jednou z nich. A tak teď musela čekat na dceru, která odveze volvo i s karavanem tu dlouhou cestu zpátky domů do dolnosaského Ostereistedtu.

Když tlouštík z Eriba Pucku, který měl přes mrazivé počasí na sobě jen narvané džíny a triko, prošel kolem jejího

panoramatického okna a podíval se směrem k ní, Ellen bezděčně zvedla ruku a zamávala mu. Muž se hned otočil, načež se vrátil se ke svému karavanu a zmizel v něm.

Blbec. Mohl aspoň pozdravit. Mávnout. Vždyť teď vlastně byli sousedé.

V tu chvíli si Ellen vzpomněla na Ernu, svou kamarádku, která bydlela v Ostereistedtu hned vedle nich. Jak by asi reagovala, kdyby jí Ellen poreferovala o posledních novinách? Cítila, jak v ní stoupá nervozita, ta dráždivá jistota, že se její život brzy totálně změní. Jen kdyby to netrvalo tak strašně dlouho, než bude moci Erně všechno povědět...

Ale proč by vlastně měla čekat? Zabloudila pohledem na mobil, který ležel na stolku. Pak si vzpomněla na Hansovo varování, že nemá mobil v cizině vůbec používat. „S roamingem tě pěkně natáhnou. Minuta volání stojí tři eura, to bylo dřív šest marek. Jen na to pomysli – šest marek!“

Ellen se musela ušklíbnout. Vzala do ruky mobil a vyfukala Ernino číslo.

Po desátém zazvonění to Erna konečně zvedla. „Ano, haló?“

Ellen se podívala na hodinky. Úterý večer, půl šesté. Erna sleduje jeden ze svých kýchových seriálů v televizi.

„Haló, Erno! To jsem já, Ellen.“

„Ellen?“ Její hlas zněl polekaně. „Co je? Stalo se něco? Proč voláš?“

„No, prostě jen tak,“ odpověděla Ellen a opřela se do polštáře a myslela na těch šest marek, co jí ten hovor bude stát. Minimálně. „Chtěla jsem se tě jen zeptat, jak se máš.“

„Ale jsi přece na dovolené. Nemůžeš volat jen tak, je to moc drahé.“

„Ále,“ mávla Ellen rukou, i když její kamarádka to gesto nemohla vidět.

„Ellen, jsi si jistá, že je vše v pořádku?“ pokračovala Erna.
„Kde teď jsi?“

„Na Nordkappu, úplně nahoře.“

„A je tam hezky?“

„Ne tak, jak jsem si myslela.“

„To je škoda, vždycky jsi tam chtěla, byl to tvůj velký sen,“ Ernin hlas zněl soucitně.

„No, to byl. Ale sny jsou jenom sny.“

„A jak se tam líbí Hansovi?“

Ellen si povzddechla. „No, Hans... je tu něco, co ti musím vyprávět.“

„Proboha!“ Úplně slyšela, jak si Erna dala ruku na pusku.

„Věděla jsem...“

„Uklidni se,“ přerušila ji Ellen. „Není to nic zlého, naopak, je to velmi potěšující.“

„Tak už to konečně vysyp!“

„Hans je pryč,“ oznámila Ellen pyšně.

Několik vteřin slyšela v telefonu jen praskání, které bylo výmluvnější než cokoli, co mohla Erna říct. Pak vykoktala:
„Jak to? Kde je?“

„Na cestě do Německa.“

„A ty jsi zůstala na Nordkappu úplně sama?“

„Dočasně.“

Na chvíli zavládlo mlčení. „To není vtipné.“

„Taky si myslím.“

Po chvíli ticha se Erna začala chichotat. „Ellen, ty a ten tvůj humor! Poslyš, bylo fajn si s tebou popovídat, ale teď už volá Jürgen, reklama skončila.“ Znovu se zasmála. Znělo to vesele, ale trochu nejistě. „Ty jsi ale číslo. Pozdravuj Hanse.“ A zavěsila.

Ellen odtáhla mobil od ucha a chvíli na něj překvapeně zírala. No tak to se povedlo. Její nejlepší kamarádka jí zjevně vůbec nevěří, že konečně uhodila hřebík na hlavičku. Kromě toho si nazlobeně pomyslela, že tak krátký hovor nemohl

stát víc než dvě eura. To byly sice v přepočtu pořád ještě čtyři marky, ale necítila to jako dostatečné odpoutání se od minulosti.

No, nevádí. Ať si Erna myslí, co chce. Za pár dní bude Ellen zase doma v Ostereistedtu a své přítelkyni jasně vysvětlí, že s Hansem je to minulost. A pak už se Erna smát nebude, tím si byla jistá.

Od nynějška bude všechno jinak, všechno. Skončily časy, kdy ji Hans tahal s sebou na všechny možné akce, které ji ani za mák nezajímaly. Teď už bude chodit jen na oslavy, které si sama vybere, a nad hlavou už jí budou zářit jen hvězdy.

Brzy tu bude Marion a hned se vydají na cestu, rovnou do nového života, do nové kapitoly. Jestli někdo pochopí, že člověku někdy nezbude nic jiného než nechat všechno za sebou a obrátit list, pak je to její dcera. Kromě toho jí určitě pomůže vyřešit několik nevyjasněných otázek, se kterými si ještě neví rady. Jak se po pětatřiceti letech ruší společná domácnost? Kdo se v budoucnu postará o Hanse? Aby bylo jasno: Ellen to nebude! A ke komu půjde Odysseus? Odpovědnost za jinou živou bytost nelze Hansovi svěřit, ten si neporadí ani sám se sebou. Ale vzít si Odyssea, když ji pořád kouše do prstů?

Ne. Odteď už bude myslet jen na sebe. A želva? Tu zatím neřeší.

Ellen se zabořila do polštářů a prohrábla si rukou krátké blond vlasy, kterými prosvítaly stříbrné pramínky. Tahle cesta probíhala docela jinak, než si představovala. V podstatě ji to těšilo, protože ta věčná jednotvárnost, každý den jedno a totéž, to už jí v těch uplynulých desetiletích lezlo dost na nervy. A teď se všechno vyvinulo jinak.

Ale to je jedno. Důležitý je výsledek. A Ellen byla odhodlaná udělat ten nejdůležitější a snad dokonce největší krok ve svém životě. Proto byla střešní okna karavanu zavřená

a horní skříňky zamčené. Až sem její dcera konečně dorazí, nebudou tu dlouho vysedávat, jenom připojí karavan za auto a vyjedou. Třeba v noci, když to bude muset být. Neohlížet se zpátky, vzhůru do nejistoty!

Kapitola 2

Tohle trápení začalo už před dvaceti lety. V polovině devadesátých let byli Ellen, Hans a Marion u Bodamského jezera, kde trávili k smrti nudnou dovolenou v jakémsi zapadákově na německé straně jezera. Na zpáteční cestě Hans navrhl, aby se zastavili v muzeu kempinku.

„To je báječná příležitost, jaká se hned tak nenaskytne,“ sliboval, aby oběma svým dámám tu zajíždku trochu osladil. Ale ony jen podrážděně protočily oči. Marion bylo právě patnáct a cítila se hluboce dotčená, že musela dny svých vzácných letních prázdnin trávit se svými naprosto nemožnými rodiči u Bodamského jezera, a ne na mládežnickém táboře v Bornholmu. Dokonce i Ellen po dvou týdnech, kdy pořád jedli *spätzle* (druh těstovin, pozn. překl.) a chodili na procházky, připadal stanový tábor v Dánsku plný hlučících pubertáků jako dobrodružná dovolená.

Obě protestovaly, jejich námitka však byla jen vzata na vědomí a pak hned odložena ad acta. Poté hlava rodiny Bornemannových šlápla na pedál a zamířila do malého městečka Bad Waldsee. Ačkoli se Ellen o kempování nijak nezajímala, nebyla výstava ani z poloviny tak nudná, jak se obávala – naopak. S rostoucím nadšením pobíhali všichni tři sem a tam mezi starými karavany Eriba, Tabbert a Hymer, kolem křiklavě zelených Citroënů Coupé ze sedmdesátých let, oran-

žových mercedesů kombi ve stylu šedesátých let a černých brouků VW z období hned po válce. Ellen si představovala, jak báječná a vzrušující by taková dovolená mohla být. Bydlení v karavanu, každý den někde jinde, pořád na cestě. Zastavit, kde se člověku zamane, žít v souladu s přírodou.

Zatímco Marion smrtelně vážně vyhrožovala, že požádá o externí adopci, pokud ji rodiče budou nutit, aby s nimi trávila dovolenou v jednom vozidle s plochou čtyři čtvereční metry, Ellen se představa takové cesty líbila čím dál víc. Vyhrožování Marion vůbec nebrala v potaz, a narozdíl od Hanse, který měl „svou holčičku“ rád neustále u sebe, se domnívala, že dcera je v patnácti dost stará na to, aby svými nenáladami oblažovala někoho jiného.

Možná proto se Ellen tolik zalíbil pěkný zelený Bulli-Bus z roku 1961, to byl rok jejího narození, což považovala za dobré znamení. V něm totiž mohli i při nejlepší vůli spát jen dva. Kdyby chtěli vzít na dovolenou svou věčně reptající dceru, musela by se svým světobolem a špatnou náladou bydlet ve stanu, a Ellen by se svým mužem měli konečně trochu soukromí.

„Tenhle se mi líbí,“ vydechla Ellen, když s tlukoucím srdcem stála u vozu T1, který na ni trochu přihloupel a jakoby oddaně koukal svými kulatými reflektory.

„Ach jo,“ povzdechl si Hans, jen letmo očima přelétl šedá sedadla a pevnou postel vzadu a loudal se dál. Ellen zůstala ještě chvíli stát a toužebně zírala na karavan, načež vyslala k nebi tři impulzivní modlitbičky, aby za tím Hansovým „ach jo“ vězelo tentokrát něco jiného, než co se od něj dalo obvykle čekat. Možná jí její muž zcela výjimečně *naslouchal*?

Přesto o měsíc později, v den jejich pětatřicátých narozenin, žádný krásný zelený Bulli-Bus nedostala. Místo toho se Hans objevil s opravdickou obludou připojenou na závesné zařízení. Ellen tím doslova vyrazil dech.

„Co to je?“ zeptala se celá bez sebe, když její muž, pyšný jako kapitán lodi *Queen Mary* vystoupil ze svého passatu.

„Má drahá, tohle je náš nový prázdninový dům na kolech,“ zvolal a dokonce si zatleskal. „Všechno nejlepší k narozeninám, miláčku!“

S těmito slovy k ní přistoupil, objal ji a Ellen s naprostou jistotou věděla, že měl ty nejlepší úmysly, ale jako obvykle jeho přijímač byl nastaven na špatnou frekvenci. Bylo zřejmé, že její náznaky, mimochodem vůbec ne decentní, že by chtěla někdy kempovat a možná i v hezkém zeleném Bulli-Busu, vzal na vědomí jen zčásti. A ještě jen z té, která se hodila do jeho představ. Třebaže Ellen mluvila celé týdny o hospodářském zázraku z šedesátých let, o solidní značce Volkswagen a o koupi veterána jako o dobré investici, k uším jejího manžela dolehlo jen „kempování“ a „starý“. Koneckonců při slovu veterán myslel spíš na Ellen než na Bulli-Bus. Ale to nejhorší na tom bylo, že mu Ellen nemohla nic moc vyčítat. Přece jen trochu poslouchal, a to je lepší než nic. Přinejmenším to tvrdila nakonec Erna, když se jí Ellen svěřila se svým trápením.

Nicméně obytný vůz Tabbert se dvěma sedadly vpředu i vzadu a chemickým záchodem v oddělené koupelnice nebylo zrovna to, co si Ellen přála.

To, že její muž nekoupil karavan nový, ale ojetý od Williho Stühmeiera, byl také šrám v laku na tom perfektním narozeninovém daru.

„Ten Tabbert byl vyrobený roku 1968, takže za tři roky už bude veterán. Pak je pojistka hodně levná,“ vysvětloval Hans, kterému až urážlivě malé nadšení manželky k jejímu velkému překvapení neušlo. „A než aby ten poklad stál u Williho ve stodole a rezavěl...“

„Ale... ale...“ Ellen nevěděla, co na to říct. „A co se stalo s tím hezkým Bulli-Busem?“

Hans se jen zasmál. „Miláčku, máš vůbec představu, co takový T1 stojí? Ne, radši zůstaneme skromní. To je přece naše motto, ne?“

Naštěstí byla Ellen žena, která neodporuje dlouho. Spolkla své zklamání a na Lotku, jak Hans později karavan pokřtil, si zvykla.

Lotka sice nebyla Bulli-Bus, ale tenhle nedostatek se dal s trochou entusiasmu zvládnout. Ellen se těšila na noci pod hvězdnatou oblohou, kempování na místech, kde se jim zalíbí, na to, jak se bude koupat nahá. Nebudou žádné zákazy, žádné hranice, nebude Bodamské jezero!

Vyhodila zatuchlé polstrování a obstarala nové, ušila záclonky, čistila dřevěné skřínky octovým čističem a leštidle na dřevo tak dlouho, až vypadaly jako nové a už nesmrděly, jako by v nich Willi vozil mrtvé krysy.

Tři čtvrtě roku poté, co Hans přivedl Lotku jako čtvrtého člena do rodiny, vyrazili si s Ellen na panenskou jízdu. Bez Marion. Přinejmenším Ellen přišlo vhod, že jejich dcera chce jet s přítelkyněmi do Bordeaux na pobřeží Atlantiku, aby se tam tři týdny válela na slunci a zdokonalovala opálení svého těla. V tichém porozumění se Ellen i Marion rozhodly, že je načase, aby si dcera rozbalila lehátko na jiném místě než její drazí rodiče.

Hans, jak se dalo čekat, to pochopit nechtěl. „Koupil jsem přece extra větší karavan, abychom se do něj vešli všichni tři,“ bědoval, když dcera několik týdnů dopředu u večere oznámila, že nehodlá jet s rodiči na společnou dovolenou. Marion s Ellen už k tomu neřekly ani slovo. Ve výjimečné shodě obě mlčely.

Prvním cílem Hanse a Ellen se stala Itálie, ačkoli Ellen by byla už tenkrát jela raději na sever, kde ještě nebyla. Je-
nomže Hans chtěl na jih a prosazoval kompromis: On se přece jen z lásky k ní smířil s kempováním, raději má penziony. Ellen jen stiskla zuby a pro jistotu na pár sekund

zadržela dech. Občas to udělat musela, aby přede všemi nevybuchla. Postupem času dokázala vydržet bez kyslíku i šedesát vteřin. To všechno díky tomuto nedobrovolnému tréninku. Tušila však, že to jednoho dne bude mít špatné následky.

A nakonec na Itálii kývla.

Jeli na severní jadranské pobřeží poblíž Porto Margherita na východ od Benátek, kterých měla Ellen od minule stále ještě plné zuby. Kemp, který Hans vybral, se jmenoval Felicitano a odpovídal přesně tomu, co si Ellen pod tímto místem představovala. Piniový háj na pobřeží, zchátralý kiosek, ve kterém se dal koupit suchý bílý chleba a přeslazená marmeláda, čisté, ale trochu těsné společné umývárny, kam všichni ráno a večer pochodovali s taštičkou s toaletními potřebami pod paží. Přesný opak kempování na divoko pod hvězdnatým nebem a koupání jen tak v osamělé zátoce. Kdyby Ellen tenkrát věděla, kolikrát ještě bude přenášet svou kosmetiku po kempu Felicitano, byla by jistě nenechala výběr kempovacího místa na Hansovi.

Z jednoho léta v Porto Santa Margherita se postupně stalo osmnáct, i když Ellen dodnes neměla ponětí, jak k tomu mohlo dojít. Časem se z Felicitana stala její noční můra. Písečné pláže přeplněné, červené víno moc suché a zmrzlina rozteklá. Dokonce i sousedi v kempu byli rok co rok pořád titíž, malá městečka na pobřeží, to byla jen seskupení betonových bunkrů podél pobřeží a vedro bylo také každý rok nesnesitelné.

Kdykoli se o tom Ellen zmínila, nebo se dokonce pokusila navrhnout změnu dovolené, v nějakém hotelu nebo poznávací zájezd, Hans namítal: „To *tys* přece chtěla kempovat! A Lotku jsem koupil jen a jen pro tebe. Teď trávíme dovolenou v kempu a zase ti to není vhod.“ A Ellen mlčela, protože nemohla svému muži, který jí minimálně jednou napůl